

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 9 april 2014*

”Direktiv 2007/64/EG — Betaltjänster — Artikel 4.23 — Begreppet betalningsinstrument — Betalningsorder som getts på internet med användning av ett inbetalningskort — Artikel 52.3 — Betalningsmottagarens rätt att begära en avgift av betalaren för användning av ett betalningsinstrument — Medlemsstaternas rätt att utfärda ett allmänt förbud — Avtal som träffats mellan en mobiloperatör och enskilda”

I mål C-616/11,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Oberster Gerichtshof (Österrike) genom beslut av den 8 november 2011, som inkom till domstolen den 30 november 2011, i målet

T-Mobile Austria GmbH

mot

Verein für Konsumenteninformation,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

Sammansatt av avdelningsordföranden T. von Danwitz, och domarna E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby och C. Vajda (referent),

generaladvokat: M. Wathelet,

justitiesekreterare: handläggaren K. Malacek,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 11 september 2013,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- T-Mobile Austria GmbH, genom A. Egger, Rechtsanwalt,
- Verein für Konsumenteninformation, genom S. Langer, Rechtsanwalt,
- Österrikes regering, genom C. Pesendorfer och P. Cede, båda i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, genom T. Henze, J. Möller och J. Kemper, samtliga i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

- Frankrikes regering, genom G. de Bergues och N. Rouam, båda i egenskap av ombud,
- Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av S. Varone, avvocato dello Stato,
- Portugals regering, genom L. Inez Fernandes och L. Bigotte Chorão, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom K.-P. Wojcik, J. Rius, M. Noll-Ehlers samt C. Vrignon, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 24 oktober 2013 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 52.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (EUT L 319, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Verein für Konsumenteninformation (konsumentsammanslutning) (nedan kallad Verein) och T-Mobile Austria GmbH (nedan kallat T-Mobile Austria). Målet gäller en prispolicy som bolaget tillämpar och som består i att kräva att dess kunder erlägger tilläggsavgifter om de betalar via internet eller med användning av ett inbetalningskort.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Artikel 1 i direktiv 2007/64 återfinns i avdelning I med rubriken ”Syfte, tillämpningsområde och definitioner”. I nämnda artikel 1, som har rubriken ”Syfte”, föreskrivs följande:

”1. I detta direktiv fastställs bestämmelser för hur medlemsstaterna ska skilja mellan följande sex kategorier av betaltjänstleverantörer:

...

2. I detta direktiv fastställs även bestämmelser om krav på klara villkor för och tydlig information om betaltjänster samt om betaltjänstanvändarnas och betaltjänstleverantörernas respektive rättigheter och skyldigheter vid tillhandahållande av betaltjänster som regelbunden sysselsättning eller affärsverksamhet”.

- 4 I artikel 4 i direktivet, som har rubriken ”Definitioner”, anges följande:

”I detta direktiv gäller följande definitioner:

...

3. *betaltjänst*: en affärsverksamhet som förtecknas i bilagan:

...

7. *betalare*: en fysisk eller juridisk person som är betalkontoinnehavare och som godkänner en betalningsorder från detta betalkonto eller, om det inte finns något betalkonto, en fysisk eller juridisk person som lämnar en betalningsorder.
8. *betalningsmottagare*: en fysisk eller juridisk person som är den avsedda mottagaren av medel som har omfattats av en betalningstransaktion.
9. *betaltjänstleverantör*: sådana organ som avses i artikel 1.1 och juridiska och fysiska personer som omfattas av undantaget enligt artikel 26.
10. *betaltjänstanvändare*: en fysisk eller juridisk person som utnyttjar en betaltjänst i egenskap av antingen betalare eller betalningsmottagare eller i båda dessa egenskaper.

...

16. *betalningsorder*: varje instruktion som en betalare eller betalningsmottagare ger sin betaltjänstleverantör om att en betalningstransaktion ska genomföras.

...

19. *autentisering*: ett förfarande genom vilket betaltjänstleverantören kan kontrollera användningen av ett specifikt betalningsinstrument, inklusive personliga säkerhetsanordningar.

...

23. *betalningsinstrument*: varje form av personlig(a) anordning(ar) och/eller rutiner som betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören har träffat avtal om och som används av betaltjänstanvändaren för att initiera en betalningsorder.

...”

- 5 I avdelning IV i direktivet, vilken avser ”Rättigheter och skyldigheter med avseende på tillhandahållande och användning av betaltjänster”, återfinns artikel 52 med rubriken ”Tillämpliga avgifter”. Artikel 52.3 har följande lydelse:

”Betaltjänstleverantören får inte hindra betalningsmottagaren från att av betalaren begära en avgift eller att erbjuda en nedsättning vid användning av ett visst betalningsinstrument. Medlemsstaterna får dock förbjuda eller begränsa rätten att ta ut avgifter med beaktande behovet av att stimulera konkurrensen och främja en effektiv användning av betalningsinstrument.”

- 6 Skäl 42 i direktiv 2007/64 behandlar tillämpningsområdet för artikel 52.3 i nämnda direktiv och har följande lydelse:

”För att främja insyn och konkurrens bör betaltjänstleverantören inte hindra betalningsmottagaren att begära en avgift från betalaren för användning av ett specifikt betalningsinstrument. Medan det bör stå betalningsmottagaren fritt att ta ut avgifter för användning av ett visst betalningsinstrument, kan medlemsstaterna besluta att förbjuda eller begränsa sådant bruk, när enligt deras mening detta är påkallat på grund av missbruk i prissättningen eller prissättning som kan ha negativ inverkan på användningen av ett visst betalningsinstrument, med beaktande av behovet av att uppmuntra konkurrens och användning av effektiva betalningsinstrument”.

- 7 Enligt artikel 53 i samma direktiv, med rubriken ”Undantag för betalningsinstrument för låga belopp och elektroniska pengar”, gäller följande:

”1. I fråga om betalningsinstrument som enligt ramavtalet endast avser individuella betalningstransaktioner på högst 30 [euro], eller som antingen har en utgiftströskel på 150 [euro] eller lagrar medel som inte vid något tillfälle överstiger 150 [euro], får betaltjänstleverantörerna avtala med betaltjänstanvändarna att

- a) artiklarna 56.1 b, 57.1 c och 57.1 d, samt artikel 61.4 och 61.5, inte är tillämpliga om betalningsinstrumentet inte kan blockeras eller dess vidare användning förhindras,
- b) artiklarna 59, 60 och artikel 61.1 och 61.2 inte är tillämpliga om betalningsinstrumentet används anonymt eller betaltjänstleverantören av andra skäl som utgör en oskiljaktig del av betalningsinstrumentet inte kan bevisa att en betalningstransaktion var auktoriserad,
- c) genom undantag från artikel 65.1 det inte erfordras att betaltjänstleverantören underrättar betaltjänstanvändaren att betalningsordern avisats, om det av sammanhanget klart framgår att den inte har genomförts,
- d) genom undantag från artikel 66 betalaren inte får återkalla betalningsordern efter att ha överfört betalningsordern eller gett sitt godkännande att utföra betalningstransaktionen till betalningsmottagaren,
- e) genom undantag från artiklarna 69 och 70, andra tider för genomförandet är tillämpliga.

2. För nationella betalningstransaktioner får medlemsstaterna eller deras behöriga myndigheter sänka eller fördubbla de belopp som avses i punkt 1. De får höja [beloppen] för förbetalda betalningsinstrument upp till 500 [euro].

3. Artiklarna 60 och 61 ska också tillämpas på elektroniska pengar i den mening som avses i artikel 1.3 b i [Europaparlamentets och rådets] direktiv 2000/46/EG [av den 18 september 2000 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet (EGT L 275, s. 39)] såvida inte betalarens betaltjänstleverantör inte har möjlighet att frysa kontot eller blockera betalningsinstrumentet. Medlemsstaterna får begränsa detta undantag till betalkonton eller betalningsinstrument med ett visst värde.”

Österrikisk rätt

- 8 Enligt den hänskjutande domstolen införlivades direktiv 2007/64 med österrikisk lagstiftning genom lagen om betaltjänster (Zahlungsdienstegesetz, BGBl. I, 66/2009) (nedan kallad ZaDiG), som trädde i kraft den 1 november 2009.
- 9 I 1 § 1 ZaDiG, med rubriken ”Tillämpningsområde”, föreskrivs följande:

”I denna förbundslag anges de villkor som leverantörer ska beakta vid yrkesmässigt tillhandahållande av betaltjänster i Österrike (betaltjänstleverantörer). I denna lag regleras också rättigheter och skyldigheter för betaltjänstleverantörer och betaltjänstanvändare hemmahörande i Österrike, samt tillgången till betalningssystemen.”

- 10 Genom 27 § 6 ZaDiG, med rubriken ”Tillämpliga avgifter”, införlivas artikel 52.3 i direktiv 2007/64 med den österrikiska rättsordningen. Denna bestämmelse har följande lydelse:

”Betaltjänstleverantören får inte hindra betalningsmottagaren från att erbjuda en nedsättning vid användning av ett visst betalningsinstrument. Betalningsmottagaren får inte begära en avgift med anledning av att ett visst betalningsinstrument används”.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 11 T-Mobile Austria är en av mobiltjänstleverantörerna i Österrike. I denna egenskap sluter bolaget telekommunikationsavtal med konsumenter vilka innehåller allmänna villkor som det fortlöpande uppdaterar och som i november 2009 innehöll följande klausul:

“23 §

...

1.2 Samtliga betalningsformer kan användas för att reglera skulden. Vid betalning med användning av ett inbetalningskort eller via internet uttas en transaktionsavgift. Avgiften fastställs i enlighet med den taxa som gäller för den enskilde konsumenten.”

- 12 Med tillämpning av denna klausul fakturerade T-Mobile Austria sina abonnenter enligt taxan ”Call Europe” en tilläggsavgift om 3 euro per månad för det fall vederbörande valde att betala på annat sätt än med kontodebitering eller med kreditkort. Som betalning på annat sätt anses bland annat betalning via internet eller betalning med inbetalningskort.
- 13 Verein väckte talan vid nationell domstol i första instans och yrkade att T-Mobile Austria skulle förbjudas dels att införa den omtvistade klausulen i avtal med sina kunder, dels att åberopa denna inom ramen för existerande avtal. Till stöd för sin talan gjorde Verein gällande att den omtvistade klausulen stod i strid med den tvingande bestämmelsen i 27 § 6 andra meningen ZaDiG.
- 14 T-Mobile Austria yrkade att talan skulle ogillas och gjorde för det första gällande att bolaget inte omfattades av tillämpningsområdet för direktiv 2007/64 och för ZaDiG, eftersom det inte var en ”betaltjänstleverantör” utan mobiltelefonoperatör. T-Mobile Austria gjorde vidare gällande att ett inbetalningskort inte, i avsaknad av personliga säkerhetsanordningar, omfattades av begreppet ”betalningsinstrument” i den mening som avses i artikel 4.23 i direktivet. Slutligen hade artikel 52.3 i direktivet inte införlivats på ett korrekt sätt genom artikel 27 § 6 andra meningen ZaDiG, då den österrikiska lagstiftaren hade underlåtit att motivera förbudet mot att ta ut avgifter vid användning av vissa betalningsinstrument.
- 15 Domstolen i första instans biföll Vereins talan i sin helhet och dess dom fastställdes i andra instans. Domstolen i andra instans ansåg att en betalning med användning av ett inbetalningskort inte utgjorde ett betalningsinstrument i den mening som avses i artikel 4.23 i direktiv 2007/64. Nämda domstol konstaterade vidare att artikel 52.3 i direktivet inte föreskriver någon fullständig harmonisering av de aktuella bestämmelserna, varför den nationella lagstiftaren har rätt att införa ett allmänt förbud mot uttag av extra avgifter i likhet med vad som föreskrivs i 27 § 6 ZaDiG, avseende såväl betalningsinstrument i den mening som avses i direktivet som andra betalningstransaktioner, till exempel betalningar med användning av inbetalningskort. Vidare ansåg domstolen i andra instans att detta förbud överensstämde med den i artikel 52.3 sista meningen i direktivet angivna målsättningen att stimulera konkurrensen och att främja ett fungerande prissystem.

- 16 T-Mobile Austria överklagade denna dom till Oberster Gerichtshof. Nämnda domstol, vars avgörande inte kan överklagas enligt nationell rätt, konstaterade att de frågor som uppstått i det nationella målet kräver tolkning av bestämmelserna i direktiv 2007/64.
- 17 Under dessa omständigheter beslutade Oberster Gerichtshof att förklara målet vilande och att ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:
- ”1) Ska artikel 52.3 i ... direktiv [2007/64] ... tolkas så, att den också är tillämplig på avtalsförhållandet mellan en mobiloperatör i egenskap av betalningsmottagare och dennes privatkunder (konsumenter) i egenskap av betalare?
  - 2) Utgör ett inbetalningskort som betalaren egenhändigt undertecknat och/eller det förfarande för utfärdande av betalningsorder med användning av ett sådant undertecknat inbetalningskort och det överenskomna förfarandet för utfärdande av betalningsorder via internet (Telebanking) ”betalningsinstrument” i den mening som avses i artiklarna 4.23 och 52.3 i direktiv [2007/64]?
  - 3) Ska artikel 52.3 i direktiv [2007/64] tolkas så, att den utgör hinder för tillämpning av nationell lagstiftning som innehåller ett allmänt förbud för betalningsmottagare att ta ut avgifter och i vilken det, i synnerhet, inte görs åtskillnad mellan olika betalningsinstrument?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 18 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 52.3 i direktiv 2007/64 ska tolkas så, att den är tillämplig på användning av ett betalningsinstrument inom ramen för ett avtalsförhållande mellan en mobiloperatör i egenskap av betalningsmottagare och dennes kund i egenskap av betalare.

Huruvida tolkningsfrågan kan tas upp till sakprövning

- 19 Verein har inledningsvis gjort gällande att den första frågan inte kan upptas till prövning, eftersom ett beslut i frågan inte är ”nödvändigt” i den mening som avses i artikel 267 FEUF för att döma i saken.
- 20 Enligt fast rättspraxis presumeras nationella domstolars frågor om tolkningen av unionsrätten vara relevanta. Dessa frågor ställs mot bakgrund av tillämplig lagstiftning och omständigheter som den nationella domstolen på eget ansvar har fastställt och som det inte ankommer på EU-domstolen att pröva riktigheten av. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten vid den nationella domstolen eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts (se, bland annat, dom PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, punkt 39, dom van der Weerd m.fl., C-222/05–C-225/05, EU:C:2007:318, punkt 22, samt dom Betriu Montull, EU:C:2013:571, punkt 34).
- 21 I förevarande fall framgår det inte på ett uppenbart sätt – såsom generaladvokaten påpekade i punkterna 21–23 i sitt förslag till avgörande – att den tolkning av artikel 52.3 andra meningen i direktiv 2007/64 som den hänskjutande domstolen har begärt inte skulle vara nödvändig för att nämnda domstol ska kunna döma i saken.

- 22 I det nationella målet har Verein yrkat att T-Mobile Austria ska förbjudas att dels införa en klausul i avtal med sina kunder som innebär att administrativa avgifter tas ut för det fall betalning sker med användning av ett inbetalningskort eller via internet, dels att åberopa denna klausul inom ramen för existerande avtal. Det framgår även av beslutet om hänskjutande att Vereins talan grundas på artikel 27.6 andra meningen ZaDiG, varigenom artikel 52.3 i nämnda direktiv införlivas med nationell rätt.
- 23 Den första frågan kan därför tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

- 24 I artikel 52.3 första meningen i direktiv 2007/64 föreskrivs att betaltjänstleverantören inte får hindra betalningsmottagaren från att av betalaren begära en avgift eller att erbjuda en nedsättning vid användning av ett visst betalningsinstrument. Enligt artikel 52.3 andra meningen i direktivet får dock medlemsstaterna förbjuda eller begränsa betalningsmottagarens rätt att ta ut avgifter från betalaren vid användning av ett visst betalningsinstrument med beaktande av behovet av att stimulera konkurrensen och att främja användningen av effektiva betalningsinstrument.
- 25 Domstolen konstaterar att en mobiloperatör kan kvalificeras som betalningsmottagare i den mening som avses i artikel 4.8 i direktiv 2007/64 när vederbörande är mottagare av penningmedel som varit föremål för en betalningstransaktion. Vidare kan nämnde operatörs kund anses som betalare enligt artikel 4.7 i samma direktiv när han godkänner en betalningsorder från ett betalkonto som han är innehavare av eller då han ger en betalningsorder.
- 26 Det följer dock av ordalydelsen i artikel 52.3 i direktivet, som reglerar betalningsmottagarens rätt att ta ut avgifter av betalaren vid användning av ett visst betalningsinstrument, att bestämmelsen gäller förhållandet mellan "betalningsmottagaren" och "betalaren". Bestämmelsen är följaktligen tillämplig vid användning av ett betalningsinstrument inom ramen för ett avtalsförhållande mellan en mobiloperatör – i egenskap av betalningsmottagare – och dennes kund – i egenskap av betalare – vilket har gjorts gällande av Verein och av den österrikiska, den tyska, den franska, den italienska och den portugisiska regeringen samt av Europeiska kommissionen.
- 27 Den befogenhet som medlemsstaterna ges i artikel 52.3 andra meningen i direktiv 2007/64 skulle, precis som generaladvokaten påpekade i punkt 32 i sitt förslag till avgörande, förlora sin verkan om den inte vore tillämplig på förhållandet mellan "betalningsmottagaren" och "betalaren".
- 28 Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden ska den första frågan besvaras enligt följande. Artikel 52.3 i direktiv 2007/64 ska tolkas så, att den är tillämplig på användning av ett betalningsinstrument inom ramen för ett avtalsförhållande mellan en mobiloperatör i egenskap av betalningsmottagare och dennes kund i egenskap av betalare.

Den andra frågan

- 29 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida artikel 4.23 i direktiv 2007/64 ska tolkas så, att ett inbetalningskort som betalaren egenhändigt undertecknat och/eller förfarandet för utfärdande av en betalningsorder med användning av ett sådant inbetalningskort å ena sidan och det överenskomna förfarandet för utfärdande av betalningsorder via internet å andra sidan utgör "betalningsinstrument" i den mening som avses i nämnda bestämmelse.
- 30 Enligt artikel 4.23 i direktivet utgörs ett betalningsinstrument av "varje form av personlig(a) anordning(ar) och/eller rutiner som betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören har träffat avtal om och som används av betaltjänstanvändaren för att initiera en betalningsorder".

- 31 Domstolen erinrar inledningsvis om att det föreligger vissa skillnader mellan de olika språkversionerna av denna bestämmelse, vilket generaladvokaten också påpekade i punkt 36 i sitt förslag till avgörande. I samtliga språkversioner hänvisar epitetet "personlig(a)" till syntagmen "anordning(ar)". I den franska språkversionen ("tout dispositif personnalisé et/ou ensemble de procédures"), som härvid sammanfaller med den spanska, den italienska, den ungerska, den portugisiska och den rumänska språkversionen, hänvisar epitetet "personlig(a)" emellertid inte till syntagmen "anordning(ar)". I den tyska versionen däremot ("jedes personalisierte Instrument und/oder jeden personalisierten Verfahrensablauf"), hänvisar epitetet "personlig(a)" till syntagmen "rutiner". Den engelska versionen ("any personalised device(s) and/or set of procedures"), som bland annat sammanfaller med den danska, den grekiska, den nederländska, den finska och den svenska språkversionen, kan läsas på båda sätten.
- 32 Enligt fast rättspraxis ska bestämmelserna i unionsrätten tolkas och tillämpas på ett enhetligt sätt mot bakgrund av de olika versionerna på samtliga språk i Europeiska unionen. I händelse av skillnader mellan språkversionerna av en unionsrättsakt ska bestämmelsen i fråga tolkas mot bakgrund av den allmänna systematiken i och ändamålet med de föreskrifter i vilka den ingår (se, bland annat, dom Bark, EU:C:2013:276, punkt 40 och dom kommissionen/Finland, C-309/11, EU:C:2013:610, punkt 49).
- 33 Verein, den österrikiska, den tyska och den franska regeringen samt kommissionen har härvid helt riktigt påpekat att för att ett betalningsinstrument ska kunna kvalificeras som "personligt" måste betaltjänstleverantören ha möjlighet att kontrollera att betalningsordern getts av en användare som är behörig att göra detta.
- 34 Såsom den franska regeringen har påpekat är emellertid vissa betalningsinstrument som uttryckligen avses i artikel 53 i direktiv 2007/64 inte personliga. Exempelvis framgår det av artikel 53.1 b i direktivet att vissa betalningsinstrument används anonymt. I sådana fall är betaltjänstleverantörerna inte skyldiga att lägga fram bevis för autentiseringen av den transaktion som avses i artikel 59 i direktivet.
- 35 Det följer med nödvändighet av förekomsten av sådana icke personliga betalningsinstrument att begreppet betalningsinstrument som definieras i artikel 4.23 i samma direktiv kan omfatta icke personliga rutiner som betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören har träffat avtal om och som används av betaltjänstanvändaren för att initiera en betalningsorder.
- 36 Det är med utgångspunkt i denna definition av begreppet betalningsinstrument i den mening som avses i artikel 4.23 i direktiv 2007/64 som EU-domstolen ska besvara den hänskjutande domstolens andra fråga.
- 37 Den hänskjutande domstolen önskar för det första få klarhet i huruvida ett inbetalningskort som betalaren egenhändigt undertecknat och/eller förfarandet för utfärdande av en betalningsorder med användning av ett sådant inbetalningskort utgör ett betalningsinstrument.
- 38 Verein har liksom den österrikiska, den franska, den italienska och den portugisiska regeringen samt kommissionen med rätta gjort gällande att utfärdande av en betalningsorder med användning av ett inbetalningskort som betalaren egenhändigt undertecknat motsvarar rutiner som betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören har träffat avtal om och som används av betaltjänstanvändaren för att initiera en betalningsorder och utgör därför ett betalningsinstrument i den mening som avses i det andra alternativet i artikel 4.23 i direktiv 2007/64.
- 39 Det framgår härvid av de handlingar i målet som tillställts domstolen att utfärdande av en betalningsorder generellt förutsätter att betalaren deponerar ett provexemplar av sin egenhändiga namnteckning hos kreditinstitutet när ett betalningskonto öppnas och att han egenhändigt undertecknar inbetalningskortet. Kreditinstitutet kan göra en autentisering av betalningsorderna i den

mening som avses i artikel 4.19 i direktivet och då jämföra den egenhändiga namnteckningen på inbetalningskortet med det provexemplar av den egenhändiga namnteckningen som betalaren tidigare deponerat.

- 40 Vidare önskar den hänskjutande domstolen få klarlagt huruvida utfärdande av en betalningsorder på internet utgör ett betalningsinstrument.
- 41 Såsom Verein liksom den österrikiska, den tyska, den franska, den italienska och den portugisiska regeringen samt kommissionen har påpekat motsvarar utfärdande av en betalningsorder på internet rutiner som betaltjänstanvändaren och betaltjänstleverantören har träffat avtal om och som används av betaltjänstanvändaren för att initiera en betalningsorder och utgör därför ett betalningsinstrument i den mening som avses i det andra alternativet i artikel 4.23 i direktiv 2007/64.
- 42 Det framgår nämligen av de handlingar i målet som tillställts domstolen att utfärdande av en betalningsorder på internet förutsätter att betalaren anger olika personliga koder, till exempel ett användarnamn för anslutning, en hemlig kod och en transaktionskod som kreditinstitutet och betalaren har avtalat om. Betalarens användning av dessa olika personliga koder gör det möjligt för kreditinstitutet att göra en autentisering av betalningsorderna i den mening som avses i artikel 4.19 i direktivet.
- 43 Under dessa omständigheter saknas det anledning att pröva om förfarandet för utfärdande av en betalningsorder med användning av ett inbetalningskort som betalaren egenhändigt undertecknat eller förfarandet för utfärdande av en betalningsorder på internet kan betraktas som "personlig(a) anordning(ar)" i den mening som avses i det första alternativet i artikel 4.23 i direktiv 2007/64 mot bakgrund av att de utgör "rutiner" i den mening som avses i det andra alternativet i den bestämmelsen.
- 44 Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden ska den andra frågan besvaras enligt följande. Artikel 4.23 i direktiv 2007/64 ska tolkas så, att såväl förfarandet för utfärdande av en betalningsorder med användning av ett inbetalningskort som betalaren egenhändigt undertecknat som förfarandet för utfärdande av en betalningsorder via internet utgör betalningsinstrument i den mening som avses i nämnda bestämmelse.

Den tredje frågan

- 45 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 52.3 i direktiv 2007/64 ska tolkas så, att den ger medlemsstaterna rätt att uppställa ett allmänt förbud för betalningsmottagare att ta ut avgifter av betalaren för användning av alla former av betalningsinstrument.
- 46 Såsom Verein, den österrikiska, den tyska, den franska, den italienska och den portugisiska regeringen samt kommissionen har påpekat följer det av ordalydelsen i artikel 52.3 i direktivet att medlemsstaternas rätt att förbjuda betalningsmottagaren att begära en avgift av betalaren vid användning av ett betalningsinstrument kan tillämpas med avseende på vissa eller samtliga betalningsinstrument som används på dess territorium. Den andra meningen i denna bestämmelse begränsar nämligen inte medlemsstaternas rätt i detta avseende till att gälla endast ett visst betalningsinstrument.
- 47 Medlemsstaterna måste visserligen beakta behovet av att stimulera konkurrensen och främja användningen av effektiva betalningsinstrument då de begränsar eller förbjuder uttag av avgifter vid användning av ett betalningsinstrument. De har inte desto mindre ett omfattande utrymme för skönsmässig bedömning vid användning av den befogenhet de tilldelats enligt artikel 52.3 i nämnda direktiv, vilket framgår av bland annat skäl 42 häri.

48 Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden ska den tredje frågan besvaras enligt följande. Artikel 52.3 i direktiv 2007/64 ska tolkas så, att den ger medlemsstaterna rätt att uppställa ett allmänt förbud för betalningsmottagare att ta ut avgifter av betalaren för användning av alla former av betalningsinstrument. Detta gäller under förutsättning att behovet av att uppmuntra konkurrens och användning av effektiva betalningsinstrument beaktas i de nationella bestämmelserna, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.

Begränsning av domens rättsverkningar i tiden

49 T-Mobile Austria har yrkat att domstolen ska begränsa rättsverkningarna i tiden av sin kommande dom för det fall domstolen skulle slå fast dels att förfarandet för utfärdande av en betalningsorder utgör ett betalningsinstrument i den mening som avses i artikel 4.23 i direktiv 2007/64, dels att artikel 52.3 i direktivet ger medlemsstaterna rätt att uppställa ett allmänt förbud för betalningsmottagare att ta ut avgifter av betalare för användning av ett betalningsinstrument.

50 Det framgår av fast rättspraxis att den tolkning som domstolen gör av en gemenskapsrättslig regel, vid utövandet av sin behörighet enligt artikel 267 FEUF, klargör och preciserar innebörden av och tillämpningsområdet för denna regel, såsom den ska eller skulle ha tolkats och tillämpats från och med ikraftträdandet. Därav följer att en sålunda tolkad regel kan och ska tillämpas av domstolarna även beträffande rättsförhållanden som har uppkommit före avkunnandet av den dom i vilken begäran om tolkning besvaras, om villkoren för att väcka talan vid behörig domstol om tillämpningen av nämnda rättsregel är uppfyllda i övrigt (se, bland annat, dom RWE Vertrieb, C-92/11, EU:C:2013:180, punkt 58 och där angiven rättspraxis).

51 En begränsning av rättsverkningarna i tiden är dessutom en undantagsåtgärd som förutsätter att det föreligger fara för allvarliga ekonomiska återverkningar, som i synnerhet beror på att ett stort antal rättsförhållanden i god tro har upprättats på grundval av de bestämmelser som har antagits vara gällande, och det framgår att enskilda och nationella myndigheter har föranletts att handla på ett sätt som strider mot unionsrätten på grund av att det har förelegat en objektiv och betydande osäkerhet beträffande de unionsrättsliga bestämmelsernas tillämpningsområde, en osäkerhet till vilken andra medlemsstaters eller kommissionens beteenden kan ha bidragit (se, bland annat, dom Endress, C-209/12, EU:C:2013:864, punkt 36 och där angiven rättspraxis).

52 Domstolen konstaterar härvid att enskilda och nationella myndigheter inte har föranletts att handla på ett sätt som strider mot unionsrätten då de österrikiska bestämmelser som är tillämpliga i det nationella målet utgjorde ett korrekt införlivande av relevanta bestämmelser i direktiv 2007/64.

53 Domstolen noterar vidare att T-Mobile Austria endast har åberopat "allvarliga ekonomiska återverkningar" för företag som är verksamma inom telekommunikationsområdet i unionen utan att lägga fram några bevis eller preciserade uppgifter i detta avseende vilket generaladvokaten påpekade i punkt 98 i sitt förslag till avgörande. Under dessa förhållanden har det inte visats att det föreligger en risk för allvarliga ekonomiska återverkningar (se, för ett liknande resonemang, dom Endress, EU:C:2013:864, punkt 37).

54 Det saknas följaktligen anledning att begränsa domens rättsverkningar i tiden.

Rättegångskostnader

55 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

- 1) **Artikel 52.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG ska tolkas så, att den är tillämplig på användning av ett betalningsinstrument inom ramen för ett avtalsförhållande mellan en mobiloperatör i egenskap av betalningsmottagare och dennes kund i egenskap av betalare.**
- 2) **Artikel 4.23 i direktiv 2007/64 ska tolkas så, att såväl förfarandet för utfärdande av en betalningsorder med användning av ett inbetalningskort som betalaren egenhändigt undertecknat som förfarandet för utfärdande av betalningsorder via internet utgör betalningsinstrument i den mening som avses i nämnda bestämmelse.**
- 3) **Artikel 52.3 i direktiv 2007/64 ska tolkas så, att den ger medlemsstaterna rätt att uppställa ett allmänt förbud för betalningsmottagare att ta ut avgifter av betalaren för användning av alla former av betalningsinstrument. Detta gäller under förutsättning att behovet av att uppmuntra konkurrens och användning av effektiva betalningsinstrument beaktas i de nationella bestämmelserna, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.**

Underskrifter